

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

■ Boeken

Maps of narrative practice

Michael White (2007). New York: Norton. \$ 25,95. 304 pp.
ISBN 978-0-393-70516-4.

Michael White is recent overleden. Dat is een groot verlies voor het veld van de gezinstherapie. White was de grote man van de narratieve therapie. Hij lokte vaak extreme reacties uit, zowel van bewondering als van irritatie. Bijvoorbeeld, toen ik een collega enkele maanden geleden – toen White nog gezond en wel was – vertelde dat ik een recensie moest schrijven over Whites laatste boek, zei de collega: “Michael White? De laatste goeroe in het veld van de gezinstherapie”. White hoorde zulke dingen niet graag, want hij meende het allemaal goed: hij wilde geen goeroe zijn, maar een pionier. Hij wilde geen volgelingen, hij wilde inspireren. Hij meende het goed, maar het was een dunne lijn. En natuurlijk, door zijn plotse dood is de kans nu heel groot dat hij meer dan ooit heilig verklaard wordt.

In elk geval, hier ligt het vóór mij, zijn nieuwste en laatste publicatie, een kloek boek van driehonderd bladzijden, met Michael White grijnzend op de binnenflap. Het boek is opgebouwd rond de metafoor *maps* (landkaarten) en daarvan afgeleide metaforen (zoals reis, verdwalen, zich oriënteren en gids). De metafoor *map* verwijst zowel naar het nut van een landkaart wanneer men op reis is in

een onbekende streek, als naar het geconstrueerde van een kaart; een kaart is niet meer dan een schematische weergave van het gebied dat de kaart wil beschrijven.

In zijn boek bespreekt White zes centrale thema’s van de narratieve praktijk (voor het gemak gebruik ik even de oorspronkelijke Engelse termen – het is niet vanzelfsprekend deze termen te vertalen), *externalising*, *re-authoring*, *re-mem-bering*, *definitional ceremonies*, *unique outcomes en scaffolding*. Wie Michael White de voorbije jaren gevolgd heeft, merkt dat hier niet echt iets nieuws bij zit. Toch is dit een interessant boek, want het vat deze centrale thema’s bijzonder goed en helder samen. White geeft voor elk van de zes thema’s handige maps die de therapeut stap voor stap kunnen helpen zijn of haar weg te vinden in de narratieve praktijk. Whites uitleg is ook heel mooi geïllustreerd met casusmateriaal (soms gedetailleerde, letterlijke transcripties van sessies), dat nauwgezet geanalyseerd wordt.

Zoals iedereen wel weet, was White natuurlijk ook een uitzonderlijk begaafd en creatief clinicus, getuige daarvan bijvoorbeeld de casus waarmee hij het boek begint. In die casus externaliseert hij zeer

mooi de ADHD van een jongen genaamd Jeffrey, om zo het gezin te bevrijden van de verstikkende greep die ADHD had op hun leven samen.

Het blijft me wel opvallen dat Michael White weinig refereert aan zijn inspiratiebronnen: hij verwijst in dit boek naar nauwelijks twaalf andere auteurs (Foucault, Derrida, Bruner en andere *usual suspects*). Opmerkelijk toch dat hij Mony Elkaïm niet noemt wanneer hij het heeft over persoonlijke resonanties. In het deel over therapeutische metaforen verwijst hij zelfs naar niemand, niet naar filosofen die hem geïnspireerd zouden kunnen hebben in zijn denken over metaforen (bijvoorbeeld George Lakoff en Mark Johnson) en ook niet naar een therapeut die over het therapeutisch gebruik van metaforen geschreven heeft (bijvoorbeeld Milton Erickson). Alles tezamen noemt hij maar één gezinstherapeut (Tom Andersen). Vreemd dat White zo

weinig naar anderen verwijst, want het wekt de indruk dat hij het allemaal zelf heeft bedacht.

Samengevat, dit boek is een goede inleiding in de narratieve therapie. Het is ook een erg interessant boek voor gevorderden omdat het gedetailleerd ingaat op casusmateriaal. White zet de spotlight op de originaliteit van zijn werk, zijn therapeutische stijl en zijn denken. Het boek geeft een beeld van de wijze waarop White therapeut wilde zijn, en legt uit waarom hij zijn werk op deze manier aanpakte. Dit boek is een aanrader. Eigenlijk was het bedoeld een samenvatting te zijn van White's denken over narratieve therapie. Nu blijkt het zijn testament te zijn. Michael White zal erg gemist worden.

Peter Rober

Intellectual Disabilities: A Systemic Approach

Baum, S. & Lynggaard, H. (eds.) (2006). London/New York: Karnac. GBP 22,50. 228 pp. ISBN 1-85575-316-2 (paperback).

Dit boek is voor zover mij bekend het eerste Engelstalige boek over systeembenadering bij mensen met een verstandelijke handicap. Dat is een mijlpaal. De redacteurs schrijven in hun introductie dat een systeembenadering in de zorg voor mensen met een verstandelijke han-

dicap niet gebruikelijk is, en dat systeemtherapeuten er voor terugschrikken om met mensen met een verstandelijke handicap te werken. Als zij al iets doen in die richting, dan vaak zonder de gehandicapte zelf erbij maar alleen met diens omgeving. Waarom is dat eigenlijk zo, vragen